

førende krænker dens Neutralitet og derigennem søger at skaffe sig en Fordel overfor Modparten. Thi derved vil denne lide lige saa meget som den neutrale selv. Den neutrale Stat, der gør Brud paa sine Pligter som saadan, udsætter sig derved for, at dens Neutralitet ikke vil blive respekteret af nogen af de krigsførende, og eventuelt for en Krigserklæring, ligesom den kan ifalde Erstatningsansvar.

Paa den anden Side er det klart, at man ikke kan forlange det umulige af den neutrale Stat. Har den gjort, hvad der efter Omstændighederne og under Hensyn til dens militære Styrke og Hjælpekilder var muligt for at afværge Krænkelse af Neutraliteten, kan intet bebrejdes den, og Anvendelse af Tvangsmidler og eventuelt Krig mod den vilde være stridende mod Folkeretten.

Særlig brændende bliver Spørgsmaalet for os, hvis den Eventualitet, som før er hændet, atter skulde indtræffe, nemlig en Krig mellem Magter ved Østersøen og Magter udenfor denne. I og for sig ville alle de krigsførende, som kunne tænkes at optræde i vore Farvande, saa vidt man kan skønne, have Interesse af at holde os udenfor Striden. Dette ligger i, at begge Parter have større Fordel af, at Modstanderen ikke benytter vort Territorium, end af selv at gøre det. Men hertil kræves fra vor Side to Ting. Vi maa i vor Udenrigspolitik og ved vor Forsvarsordning indtage en fuldt ud korrekt Holdning — og her er det ikke tilstrækkeligt, at vi selv finde, vi gøre det —, og vi maa kunne yde et tilstrækkeligt kraftigt Forsvar. Om dette Punkt nærer jeg ikke Skygge af Tvivl.

Spørgsmaalet er da, hvorledes vort Neutralitetsforsvar bør ordnes. Nogle mene, at vor Neutralitet kun vil blive krænket ved vore Gennemsejlingsfarvande, altsaa nærmest Store Bælt, andre, at Færen truer os ved København: Jeg hører afgjort til de sidste, men tilstaar aabent, at jeg ikke altid har gjort det. Det er som Udenrigsminister blevet mig indlysende, at en bevidst Krænkelse af vor Neutralitet ikke vil blive Tilfældigheder undgaaet. Ganske særligt vil her Hensynet til de i vore Farvande interesserede Stormagter, der ved Krigens Begyndelse ere neutrale, spille en meget vigtig Rolle. Om vor Neutralitet under Krigen vil blive respekteret, er af de fremmede Magter i Hovedtrækkene afgjort, inden Krigen begynder. Er nu den ene eller den anden Part kommen til den Overbevisning, at vort Forsvar ikke indgyder tilstrækkelig Garanti eller Styrke

overfor alle Parter, og at det kan befrygtes, at vort Territorium vil blive benyttet, ville vi antagelig blive inddragne i Striden, og det vil da være mere fordelagtigt, inden Krigen begynder, at sikre sig Danmark end under Krigen at besætte enkelte Punkter. Det første kan, hvis København ikke er befæstet forsvarligt til Søs, og Byen ikke er sikret paa Landsiden mod Overrumpling, uden store Ofre ske ved et coup de main mod Hovedstaden. Derved vil vor Modstandskraft blive saa absolut lammet, at vi rimeligvis ville blive nødte til at tage Parti for Angriberne, hvorimod den Magt, der under Krigen okkuperer et eller andet strategisk Punkt ved vore Kyster, derved driver Danmark over paa Modstanderens Side, et Moment, der, hvor smaa vi end ere, paa Grund af vor Beliggenhed ved selve Krigsskuepladsen har ret stor Betydning. Yderligere ville vi ved under Krigen at faa vor Neutralitet krænket, kunne faa Hjælp, og denne Hjælp vil og maa blive ydet os, ikke for vor, men for den anden krigsførende Magts Skyld. Det er jo nemlig klart, at blive Dele af Danmark okkuperede, sker det for derved at vinde en Fordel overfor Modparten. En pludselig Bemægtigelse af København vil derimod ikke levne Tid til, at Hjælp ude fra kan komme til Stede.

Jeg mener derfor, at vore Udsigter til at undgaa Krig ere særlig paa de første Stadier af Krigen gode, forudsat at vi indgyde alle Magterne tilstrækkelig Garanti for vor fuldt ud loyale Holdning og for en tilstrækkelig kraftig Modstand fra vor Side. Derimod vil vor Stilling i modsat Fald blive mere end prekær. Det viser sig da ogsaa, saavidt jeg har kunnet bringe i Erfaring, at alle de fremmede Magter ønske, at vi faa et saa stærkt Forsvar som muligt, og at ikke en eneste synes stemt for, at vi lade København henligge uden Støttepunkt for Forsvaret til Lands. For intet Lands Vedkommende kunde en Sikring af Hovedstaden til begge Sider anses for særlig rettet mod det. Og da der derved vilde faas en Garanti for, at ikke en Overrumpling forsøgtes, vilde ingen Magt behøve at frygte, at Modparten gjorde det.

Jeg vilde derfor gerne saa indtrængende, som det er mig muligt, lægge det høje Folketing paa Sinde at vedtage de foreliggende Love, hvorved vi efter min bedste Overbevisning have gjort, hvad vi kunne, for at undgaa at blive inddragne i Stormagtskrige, og hvorved vi fuldt ud have indtaget en overfor alle Magter lige kor-